

Ετοιμάζονται να εγκαταστήσουν Φωτοβολταϊκά στην Καμαρίνα Πρέβεζας

Γράφει ο **Νίκος Δ. Γιαννούλης***

Το τελευταίο διάστημα ένα ακόμη έργο ΑΠΕ προτείνεται να εγκριθεί και αφορά την «Εγκατάσταση και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Σταθμού (Φ/Β) ισχύος 95MW στη θέση Καμαρίνα, Δήμος Πρέβεζης». Η μελέτη της προτεινόμενης επένδυσης κοινοποιήθηκε σε αρχείο με τον τίτλο ΜΠΕ ΜΥΗΕ (Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα) FWE PR2 (!) ενώ η πρόταση αναφέρεται σε «Εγκατάσταση και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Σταθμού (Φ/Β) ισχύος 95MW»(!)

Η συνολική επιφάνεια χωροθέτησης του έργου ανέρχεται σε 974.502,87τμ. και θα τοποθετηθούν εκατόν σαράντα μια χιλιάδες επτακόσια ενενήντα ένα (141.791) Φ/Β πλαίσια μονοκρυσταλλικού πυριτίου. Στην περίπτωση υλοποίησης του έργου, θα προκύψουν οι παρακάτω αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό, κοινωνικό και πολιτισμικό-ιστορικό περιβάλλον:

1. Επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον

Α. Επιπτώσεις στους υδατικούς πόρους της περιοχής του έργου.

Η περιοχή εγκατάστασης του προτεινόμενου αιολικού πάρκου εντάσσεται στις Λεκάνες Απορροής (ΛΑΠ) Λούρου (EL0546). Σύμφωνα με το Αναθεωρημένο Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Ηπείρου **πρέπει να εκπονηθούν Σχέδια ΣΔΛΑΠ όλων των ποταμών τα οποία, όμως, δεν έχουν εκπονηθεί.** Το ΣΔΛΑΠ Ηπείρου κατατάσσει την πεδιάδα της Πρέβεζας σε «κόκκινη-κακή χημική και οικολογική κατάσταση» και την πεδιάδα Πρέβεζας-Αρτας ως «ευπρόσβλητη» λόγω νιτροποίησης.

• Η ποσοτική και ποιοτική κατάσταση του υδροφόρου ορίζοντα της ευρύτερης περιοχής του έργου θα επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο **κατά τη φάση κατασκευής** καθ' όσον οι εργασίες σύνδεσης μεταξύ των πλαισίων θα γίνει με υπόγεια όδευση των καλωδίων με την βοήθεια μαρμαρόσκονης.

• **Κατά την φάση λειτουργίας** του έργου θα υπάρχουν επιπτώσεις στα επιφανειακά και τα υπόγεια νερά, διότι η τεράστια έκταση που καλύπτουν τα Φ/Β πλαίσια δημιουργούν ένα απέραντο «καθρέφτη» με βίαιη αλλαγή της συμπεριφοράς στην απορροή των ομβρίων και την στέρηση της συνεχούς λίπανσης του υδροφόρου ορίζοντος τοπικά αλλά και στη ευρύτερη περιοχή.

• Επίσης στα προαναφερθέντα πρέπει να προστεθεί το γεγονός ότι η περιοχή σύμφωνα με την ΚΥΑ του ΥΠΕΝ κατά την 1η Αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας, **ανήκει στις Ζώνες Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στο ΥΔ EL05 «Ηπειρος».**

(1. EL05APFR001 Χαμηλές ζώνες ποταμών Λούρου-Αράχθου. 2. EL05APFR002 Πεδιάδα Πρέβεζας)

Β. Επιπτώσεις στην κλωρίδα και πανίδα της περιοχής του έργου

Σύμφωνα με τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό και την έγ-

κριση του Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ417/ΑΑΠΘ/2009, η κεντρική ορεινή ενότητα του Δήμου, εμπίπτει εντός της Ζώνης ΠΕΠ – Α, όπου επιδιώκεται η προστασία της φύσης και του τοπίου. Η βασική χρήση της στην περιοχή εγκατάστασης, είναι **κυρίως η χρήση των εκτάσεων σαν βοσκότοποι** (Κατά CORINE Land Cover 2018 και η **υπό εξέταση περιοχή εμπίπτει σε εκτάσεις «Φυσικοί βοσκότοποι» και φέρει χαρακτήρα ΔΔ, ήτοι Δασική το 1945, δασική και τώρα.**

Γ. Επιπτώσεις στο τοπίο

Πρόκειται για έργο, με αποτύπωμα στο τοπίο, που δεν μπορεί να διαχειριστεί ή να απαλειφθεί εντελώς. Το τοπίο σαν όρος εστιάζεται πάνω στις οπτικές ιδιότητες ή χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος. Περιέχει δηλαδή όλα τα χαρακτηριστικά, ανθρωπογενή, φυσικά, βιολογικά τα οποία έχουν οπτική οντότητα. Η ποιότητα του τοπίου μπορούμε να ισχυριστούμε ότι εξάγεται από την άθροιση οικολογικών, πολιτισμικών και ψυχολογικών παραγόντων. Το τοπίο οφείλουμε να το αναγνωρίσουμε σαν ένα φυσικό πόρο και επομένως σαν μία μεταβλητή που πρέπει να εξεταστεί σε αποφάσεις που σχετίζονται με την διαχείριση της γης. Δεν αφορά μόνο το οικοσύστημα, το σκηνικό, ή τις μνήμες και συναισθηματικές επιρροές στον άνθρωπο. Είναι συγχρόνως όλα αυτά μαζί. Τοπίο είναι, ο χώρος που μας περιβάλλει και είναι μία πολυδιάστατη οντότητα. Μία σύνθεση χώρων, είτε ανθρωπογενών, είτε τροποποιημένων από τον ανθρώπινο παράγοντα, που χρησιμεύει ως υποδομή ή πλαίσιο για τη συλλογική μας διαβίωση. Μία τοποθεσία αξιοπρόσεκτη σε ομορφιά και μεγαλείο, μία αρχιτεκτονική που μπορεί να θεωρηθεί συγχρόνως επιστήμη, τεχνική και τέχνη. Ένα γενικό πλαίσιο ζωής, που μαρτυρεί την ιστορία και τις διαφορετικές προοπτικές σύμφωνα με την εποχή, τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες και το πολιτισμικό σύστημα και οριοθετείται χωρικά από το πεδίο λειτουργίας των ανθρώπινων αισθήσεων.

2. Επιπτώσεις στο πολιτισμικό-ιστορικό περιβάλλον

Ο χώρος εγκατάστασης του υπό εξέταση έργου, βρίσκεται σε απόσταση περίπου 620μ ανατολικά του οικισμού Καμαρίνα. Στα όρια της βρίσκεται ο ηρωικός βράχος του Ζαλόγγου με την Ιερά Μονή Ζαλόγγου, τον Ιερό Ναό Ταξιαρχών, ιστορικών διατηρητέων μνημείων και το γλυπτό-μνημείο του Ζογγολόπουλου στην μνήμη των ηρωϊδων Σουλιωτισών. Επίσης σε απόσταση περίπου 800μ βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος της Κασσώπης (Κλασική περίοδος περίπου 360 π.χ.).

Ο προτεινόμενος χώρος για χωροθέτηση Φ/Β πάρκου δεν είναι αθέατος από τα προαναφερθέντα μνημεία μείζονος σημασίας και το αρχαιολογικό πάρκο. Επίσης δεν είναι αθέατος και από την ευρύτερη περιοχή που λόγω των προαναφερθέντων μνημείων έχει υψηλό δείκτη τουριστικής ανάπτυξης.

3. Νομικό πλαίσιο

Η μελέτη αναφέρει επανειλημμένα ότι στηρίζεται στο Εθνικό Ειδικό Χωρικό Σχέδιο (ΕΕΧΣ) για ΑΠΕ (ΚΥΑ 49828/12.11.2008) όπως ισχύει. Έχουν παρέλθει 15 έτη με πολλές εξελίξεις στην προσέγγιση του περιβάλλοντος (φυσικό, κοινωνικοοικονομικό, πολιτισμικό, τεχνητό) καθώς και στον Ενεργειακό Σχεδιασμό. Αυτές οι εξελίξεις επέβαλλαν την αναθεώρηση του ΕΕΧΣ και το ΥΠΕΝ έχει αναθέσει εδώ και οκτώ έτη, την εκπόνηση νέου ΕΕΧΣ. Δυστυχώς η ολοκλήρωσή του λαμβάνει παρατάσεις και η τελευταία έληξε τον Απρίλιο του 2023 και -με νέα Υπουργική απόφαση- θα παραδοθεί το 2024; Επομένως το έργο σχεδιάζεται να εγκριθεί με ένα παρωχημένο νομικό πλαίσιο και εγκρίνονται νέες επενδύσεις ΑΠΕ για να προκαταλάβουν την αναθεώρηση.

Σύμφωνα με την πρώτη παρουσίαση στην αρμόδια επιτροπή του ΥΠΕΝ (Απρίλιος 2023) στο νέο σχέδιο ΚΥΑ, για την χωροθέτηση φωτοβολταϊκών (Φ/Β) πάρκων, μεταξύ άλλων **προτείνονται** οι άγονες ή μη αρδεδόμενες και όσες δεν προορίζονται για βόσκηση περιοχές εξοφλημένων λατομικών και μεταλλευτικών πεδίων, εξοφλημένα λιγνιτικά πεδία, υποβαθμισμένες περιοχές, αποκατεστημένες χωματερές κ.λπ., **ενώ αποκλείει**

- δάση και δασικές εκτάσεις,
- καλλιεργούμενες εκτάσεις με τη μέθοδο των αναβαθμίδων,

- γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, εκτάσεις με εγγειοβελτιωτικά έργα (για Φ/Β μεγαλύτερα του 1 MW).

Επίσης, προτείνονται πως πρέπει να είναι

- αθέατες από μνημεία μείζονος σημασίας, οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α και
- περιοχές με υψηλό δείκτη τουριστικής ανάπτυξης

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η μελέτη **αντί να τεκμηριώσει με επιστημονικό τρόπο την πρότασή της καταφεύγει σε μειωτικούς χαρακτηρισμούς όπως:** «Σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, η αναγκαιότητα της παραγωγής ρεύματος, είναι επιβεβλημένη, άμεσα, χωρίς προστριβές, περιβαλλοντολογικές φανφάρες των υπέρμαχων της παρθένας φύσης. Διότι σε πολύ λίγο, εάν δεν επιτραπούν τέτοιου είδους επεμβάσεις, οι συνέπειες θα είναι καταστροφικές σε όλους μας!»!

Και εύλογα, τίθεται το ερώτημα: Αλήθεια για ποιά «πράσινη ανάπτυξη» ομιλούμε όταν η αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ «βάφτισε» ως «πράσινη» την παραγωγή ενέργειας από φυσικό αέριο και πυρηνικά; Όταν έργα παροχής φυσικού-σχιστολιθικού αερίου ξεκίνησαν στις πόλεις Άρτα, Ηγουμενίτσα, Ιωάννινα και Πρέβεζα; Άρα **το ενεργειακό μείγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ήπειρο αλλάζει.** Συμπληρωματικά αναφέρουμε ότι **μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι κατασκευάζουν μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σχιστολιθικό αέριο.**

Συμπερασματικά:

Στα πλαίσια των προαναφερθέντων **πρέπει ολοκληρωμένα και όχι αποσπασματικά να εγκρίνονται εγκαταστάσεις ΑΠΕ. Επίσης, πρέπει να γίνει αναστολή όλων των διαδικασιών αδειοδότησης και υλοποίησης υποδομών ΑΠΕ μέχρι την ολοκλήρωση**

1. του Εθνικού Ειδικού Χωρικού Σχεδίου ΑΠΕ
2. του Περιφερειακού Ενεργειακού Σχεδιασμού
3. του Ειδικού Χωροταξικού ΑΠΕ Περιφέρειας στα πλαίσια του αντίστοιχου Εθνικού.

* Ο Ν. Γιαννούλης είναι Φυσικός- Περιβαλλοντολόγος (PhD, MSc)